

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Sroda, dnia 15 marca 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12
mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1
mrk. Za odnośnienie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk.
za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk.,
nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwy-
czajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz

Salandra czy Bissolati?

Kryzys parlamentarny, który przeżywa obecnie Włochy ma swe głębokie podłoże narodowo-polityczne.

Aby zrozumieć czem jest obecne niezadowolenie z gabinetu Salandry, czem jest list Caneva do Bissolati czem interpelacje socjalistyczne w różnych skandalicznych aferach — należy się bliżej przyjrzeć partjom politycznym Włoch, należy też przestudiować starego męża stanu, wielokrotnego ministra Giovanniego Giolitti.

Zjednoczenie Włoch nie powstało w sposób podobny do zjednoczenia Niemiec. W zjednoczeniu Włoch przyjmowały udział różne elementy: rojalistyczne i rewolucyjne.

Lombardia została zdobyta za pomocą oręża francuskiego, Toscana, Parma i Modena przyłączyły się do tworzących się Włoch plebiscytarnie, Neapol i Sycylia zostały zdobyte przez Garibaldi'ego. A dopiero w 1870 r. gen. Raffaello Cadorna (ojciec obecnego szefa sztabu generalnego) zdobył Rzym i państwo Włoskie zostało zjednoczone.

Widzimy więc, że do zjednoczenia tego państwa przyczynił się oręż oraz dyplomacja. Oba te elementy związane wytworzyły pewien chaos, który się przeniósł do parlamentu.

Parlament włoski, składający się obecnie z 508 przedstawicieli jest instytucją królestwa Sardynii i był stopniowo rozszerzany, aż objął całe Włochy w jednolity ustrój parlamentarny.

Stronictwa w parlamencie zaraz ugrupowały się w następujący sposób: prawica „konserwatywno-liberalna“ oraz lewica „demokratyczno-radyczna“. Lecz stronictwa te rozpadły się na cały szereg partji i partyjek. Na skrajach partji „liberalnej“ zasiadli ludzie, których nazwalibyśmy skrajnymi konserwatystami, oraz katolicko-usposobieni postawie, na skrajnej zaś lewicy — zdeklarowani rewolucjonisci.

W początkach życia parlamentarnego rząd dzierżyli przedstawiciele prawicy: Giovanni Lanza, Marco Minghetti, Quintino Sela.

Lecz w r. 1876 kurs polityczny się zmienia i tekę prezesa ministrów otrzymuje Agostino Deprestis, socjalista.

Deprestis był pierwszym prezesem ministrów, który posiadał zdeklarowaną, choć wielce skombinowaną, większość w parlamencie. Parlament przedstawiał sobą, w rzeczy samej bezbarwny obraz polityczny, a raczej zbyt pstrokaty, słowem nie było dominującego stronictwa; główną rolę zaczynają grać osobistości polityczne.

Rozumie się, że i rząd jest odzwierciedleniem parlamentu. Prawie w każdym ministerjum ostatnich lat trzydziestu spotykamy obok siebie przedstawicieli prawicy, lewicy, bal nawet skrajnej rewolucyjnej lewicy. W konserwatywnym gabinetcie Sonnino r. 1906, ministrem sprawiedliwości był Sacchi, radykał.

Kierunki polityczne są naogół zamaskowane, nprz. większość parla-

mentu zwie się liberalna, a jednak idee klerykalne są w niej tak głęboko zakorzenione, że prawo rozvodu nie może, mimo licznych prób liberałów, dojść do skutku.

Tak przedstawia się sytuacja polityczna w końcu XIX wieku. W okresie tym wytywa na widownię polityczną mąż stanu Giovanni Giolitti, wybrany po raz pierwszy do parlamentu w r. 1882. Po dziesięciu latach zostaje on następcą Di Rudinisa obejmując stanowisko prezesa ministrów. W początku r. 1914 gdy wybuchły rozruchy agrarne na Sycylii, Giolitti nie podołał swemu zadaniu i ustąpił miejsca ministrowi Crispi.

Przez ten okres czasu Giolitti wiele razy zostaje powołany do rządzenia krajem i udaje mu się w swych gabinetach ministerjalnych łączyć różne stronictwa.

Giolitti jest pierwszorzędnym politykiem lecz nie może być porównany z Richelieu albo Bismark'em, gdyż nie posiada tych gigantycznych planów, jest on raczej podobny do Mazarini'ego lotnością umysłu i umiejętnością przystosowania się do sytuacji. Potężne swe stanowisko zawdzięcza Giolitti umiarkowanym wymaganiom. Nie żąda od narodu zbyt wielu ofiar nie powiększa podatków słowem rządzi „do gustu“.

Przed wybuchem wojny, jak wiadomo Giolitti był zasadniczym stronnikiem neutralności, lecz został zwalczony przez większość stronictw.

Nastąpiła wojna światowa, która 23 Maja 1915 r. pociągnęła i Włochy.

Ministerjum Salandry, powołane do życia panowało dość szczęśliwie, aż do ostatnich czasów.

I otóż, pisma włoskie interwencjonistyczne, jako organy partji interwencjonistów rozpoczynają kampanję gwałtowną przeciw ministerjum Salandry.

Fakt, że niektóre partje podtrzymują jeszcze Salandrę tłumaczy „Messagero“ miłością ojczyzny i obawą o jej losy. W „Secolo“ socjalista Campa zwraca się do swego towarzysza partyjnego Bissolati prosząc go, aby postawił swą kandydaturę „gdyż obecnie nie jest czas na ministerjum konserwatywne, lecz minister um winno się składać z przedstawicieli różnych kierunków. W ministerjum winni zasiąść członkowie partji Giolettiego. O ile nie zdołamy zebrać gabinetu, składającego się z przedstawicieli wszystkich partji, naród zmuszony chyba będzie rzucić się w ramiona Giolittiego.“

Obecnie odbywają się narady partji interwencjonistów nader burzliwe, stanowisko Salandry chwieje się coraz bardziej.

Jednakże partja interwencjonistów nie może się ostatecznie zdobyć na decyzję, gdyż boi się skutków kryzysu ministerjalnego.

Ostatnie depesze donoszą z Lugano pod datą 12 marca, iż położenie staje się coraz bardziej naciągnięte temi jeśli można sądzić z posiadanych wiadomości, w tych dniach możemy oczekiwać rozwiązania konfliktu.

Z. L.

Ruch kobiety podczas wojny.

Znaczny ciężar dotkliwych skutków wojny spadł na słabe barki kobiety.

Słabe... lecz czasy obecne świadczą dobitnie, że barki te nie są słabe, jeżeli tak wielkie ciężary wojenne dźwigają na sobie.

Bo przejrzyliśmy udział kobiet w pracy, w krajach wojujących, głównie zaś w Niemczech.

Widzimy tam kobiety w przeróżnych zawodach, nawet w niepodobnych dotychczas związanym z siłą fizyczną męską. Pracują one jako kopaczki, przy naprawie dróg, tłuczeniu kamieni, są woźnicami, konduktorkami tramwajowymi; zwykły ich udział w przemysle fabrycznym powiększył się znacznie, np. w przemyśle metalowym praca kobiet znalazła szerokie zastosowanie.

Wogóle na wielu polach pracy widać znaczną liczbę kobiet, które zastąpiły mężczyzn, wysłanych na wojnę.

Ten wzmógłony udział kobiet może zobrazować po części ankieta, podjęta przez związek zawodowy robotników i robotnic przemysłu przewozowego. Ankieta obejmuje 26 przedsiębiorstw tramwajowych miejskich i 44 prywatne. Zatrudniają one ogółem 13954 kobiety, z pomiędzy których 2800 są żonami zmobilizowanych pracowników tramwajowych.

12546 kobiet pełni funkcje kondukterek, 9 motorniczek i 1399 robotnic pomocniczych. I u nas w kraju również widzimy kobiety w ciężkiej pracy na roli, przy orce, przy robotach publicznych miejskich w Warszawie, widzimy je z wózkiem, ofiarujące swe siły do przewożenia.

Praca kobiet naogół jest mniej płatna i, jak to doświadczenie wykazało, więcej podatna do wyzysku, aniżeli praca mężczyzn.

W związku z powyższymi warunkami, organizowanie się kobiet w związki, mające na celu ochronę przed wyzyskiem i osiągnięcie lepszych warunków pracy — poczyniło w ostatnich czasach znaczne postępy.

Pozatem wiele dotkliwych doświadczeń przechodzą kobiety. Odłączone od swych mężów, dzieci lub krewnych — zajęte kłopotami o wyżywienie i wychowanie dzieci, podczas ustawicznie wzrastających braków, odczuwają na sobie pełni braki urzędów społecznych, a wszystko to wpływa na powiększenie się ich zainteresowań społeczno-politycznych.

Z ostatnich przykładów w tej dziedzinie mamy do zanotowania t. zw. dzień kobiety, zwołany przez ogólnokrajowy komitet socjalistyczny kobiet w Austrii. Ma on trwać, dłużej niż jeden dzień, od 12 do 26 marca.

Wobec niemożliwości zwoływania publicznych zebrań i wieców mają być wyzyskane w tym celu zebrania związkowe, klubowe, oraz okolicznościowe w zamkniętych lokalach.

Idąc śladem socjaldemokracji austriackiej takż sam „dzień kobiet“ urządzają w Niemczech, poświęcony omawianiu i dyskusowaniu na zebraniach kwestii społecznych i zawodowych praw kobiety

Ze wzrostem więc uciążliwych obowiązków, spełnianych przez kobiety pracujące, wzrasta również ruch skierowany do objęcia większych wpływów w życiu społeczno-politycznym.

Ruch ten, znajdujący obecnie podatne warunki w krajach wojującej Europy, doprowadzi niezadługo do większych rezultatów, do takich np. jak w Stanach Zjednoczonych, gdzie komisja senatu wypowiedziała się w sprawie nadania kobietom czynnych praw politycznych, motywując to w ten sposób:

„Stopniowe rozszerzanie prawa wyborczego dla mężczyzny było logicznym i naturalnym rozwinięciem zasady demokratycznej.

Ta sama zasada winna objąć bez ograniczenia, drugą połowę ludności Stanów — kobiety.

Kto ponosi ciężary, kto spełnia obowiązki, ten ma tytuł do pełni praw“.

R. K.

Prawa kobiet w Ameryce.

W stanie Kansas uzyskały ostatnio kobiety następujące prawa:

Wdowom przysługuje prawo używania nazwiska panińskiego.

Przy wstąpieniu w związek małżeński wolno pannie zachować nazwisko panińskie, a nawet wolno małżonkowi przyjąć to nazwisko.

Kobietom służy prawo noszenia męskiego stroju, pod warunkiem jednak, aby nie starały się uchodzić za mężczyzn.

Najważniejsze atoli z tych praw dotyczy rozporządzalności majątkiem osobistym, które jest zupełne. Kobięcie wolno mianowicie rozporządzać swoim majątkiem absolutnie samodzielnie podług swego uznania, nie pytając męża o zgodę; podpis kobiety zamężnej na wszelkich aktach, zobowiązaniach i cesjach jest wystarczający i ma moc prawną bez podpisu męża. Kobięcie zamężnej wolno prowadzić interesy pod firmą swego panińskiego nazwiska, i używać jednocześnie w innych przejawach życia towarzyskiego i społecznego nazwiska męża.

List Jauresa.

„Breslauer General-Anzeiger“ w korespondencji z Genewy donosi, że policja francuska starała się od spadkobierców Jauresa, jak wiadomo zabitego 30 lipca 1914 roku, wydobyć wszystkie pozostałe po nim rękopisy. Ofiarowano podobno spadkobiercom za te rękopisy pół miliona franków.

Spadkobiercy odmówili i wywieźli papiery po Jauresie do Szwajcarii; wśród nich miał się znajdować następujący list Jauresa do belgijskiego socjalisty Van der Veldego:

„Położenie musi się rozprężyć, jeżeli tylko rząd francuski oświadczy, że niechętnie by uznał sprawę serbską za sprawę rosyjską“.

„W mocy rządu francuskiego leży powstrzymać Rosję od wojny. Ale

We wtorek, dnia 14 marca r. b., po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zmarła w 24 wiosnie życia

Stefanja Adamczewska

Wyprowadzenie drogi nam zwłok z domu przy ul. Ogrodowej № 28, na stary cmentarz katolicki, nastąpi w czwartek, dnia 16 marca r. b., o godz. 4 po poł., o czem zawiadamia pozostała w nieutulonym żalu

Stroskana Rodzina.

Wszystkim tym którzy okazali tyle współczucia w wielkim moim nieszczęściu i tak tłumnie uczestniczyli w odprowadzeniu na miejsce wiecznego spoczynku zwłok mego męża

b. p. D-ra Samuela Szymona Gerszuni

a w szczególności Sz. doktorom Skalskiemu, Sterlingowi i mecenasowi Piotrowi Konowi za wypowiedziane nad grobem mowy pożegnalne, z głębi zboleiałego serca składam najserdeczniejsze podziękowanie

Dr. Eugenia Gerszuni.

Ze związków i stowarzyszeń.

— (r) Ze Stow. Fabrykantów i Kupców m. Łodzi.

Na posiedzeniu Zarządu Stow. Fabrykantów i Kupców m. Łodzi omawiano sprawę uszkodzonych banknotów rublowych, znajdujących się w obiegu. Zarząd postanowił w tej sprawie porozumieć się z Komitetem Giełdowym i Kupiectwem Łódzkim.

Z Warszawy.

:: R. G. O.

Konferencja członków R. G. O. i delegatów Komitetu Poznańskiego, ustaliła, aby istniejące jeszcze filje Komitetu Poznańskiego przekształciły się na Rady Opiekuńcze powiatowe lub miejscowe, przyczem kierownictwo ogólne akcją i dysponowanie funduszami będzie skoncentrowane w R. G. O., która, czerpiąc swe środki również i z Komitetu Ratunkowego w Poznaniu, działa w ścisłym z nim kontakcie. Wszelkie sumy, wypłacane poszczególnym Radom, bądź przez R. G. O., bądź przez Kom. Rat. w Poznaniu, bezpośrednio są wliczane do ogólnego budżetu Rad Opiekuńczych, sprawozdania zaś z tych sum, zarówno pochodzących z R. G. O., jak też w razach wyjątkowych z Komitetu Ratunkowego w Poznaniu, przesyłane być winny do Rady Głównej Opiekuńczej w Warszawie, Jasna nr. 32.

:: Podatek repartycyjny i dochodowy.

Cesarско-Niemiecki Prezydent Policji odezwą z dnia 6 marca zawiadomił Zarząd Miasta, że Szef administracji przy generał-gubernatorstwie postanowił zamiast niepobranych przez rząd rosyjski w r. 1915 podatków repartycyjnego i dochodowego od przedsiębiorstw—ustanowił na r. 1915 jeden podatek repartycyjny w sumie 1.500.000 rb., przekazując Zarządowi Miasta przeprowadzenie samej repartycji i nałożenie podatku na poszczególne zakłady.

:: Mianowanie prezesa T. K. Z.

Władze Tow. Kredytowego Ziemskiego otrzymały zawiadomienie urzędowe, że prezesem dyrekcji głównej mianowano ziemianina z Poznańskiego, p. Zychlińskiego, dotychczasowo p. o. naczelnika powiatu płockiego P. Zychliński ma objąć swe obowiązki natychmiast.

Z Dąbia.

(Koresp. wł. „N. K. E.”)

W dniach 5 i 7 b. m., z inicjatywy burmistrza naszego miasta, p. E. Czaplńskiego, grono amatorów wystawiło „Wesele Cygańskie”, operetkę w 1 akcie i „Strajk na wsi” farzę jednoaktową, napisaną przez wspomnianego p. E. Czaplńskiego. Zespół stanowiły panie H. Zdzienicka, M. Świątkowska, S. Pawłowska, L. Seiborska, J. Dzikowska, H.

Świątecka i S. Rudzińska, oraz panowie: F. Gryning, J. Linke, W. Zakowski, M. Zapędowski, M. Zdrojewski, A. Rudziński, J. Chmielewski, A. Klupp i A. Zdrojewski.

Wszyscy amatorzy wywiązali się z zadania dobrze i byli przez zebraną publiczność gorąco oklaskiwani.

Dziękowano też rzeszestmi oklaskami p. Czaplńskiemu, jako autorowi i inicjatorowi widowiska.

Dochód z przedstawienia wyniósł 220 rb.

E Nhoserus.

Z bliska i z daleka.

§§ Pismo polskie w Wilnie.

W tych dniach ukazała się w Wilnie gazeta polska p. t. „Dziennik Wileński”. Redaktorem i wydawcą nowego pisma jest p. St. Łukasiewicz.

§§ Chleb wojenny w Ameryce.

„Frankf. Ztg.” donosi z Nowego Yorku, że pociąg do sensacji i przynajmniej do surogatów wrzuseń wojennych jest tam tak wielki, że niektórzy piekarze wpadli na pomysł wypiekania chleba wojennego podług obowiązujących w Niemczech przepisów. Pomimo wygórowanej ceny, bo trzykroć wyższej od ceny zwykłego chleba, cieszy się ten wyrób ogromnym popytem, przynosząc oryginalnym piekarzom bajeczne zyski. A czytelnikowi pozostaje jedynie przypomnieć sobie starą gadkę łacińską: „de gustibus non disputandum.”

(es)

Masło wojenne.

Podczas wojny obecnej, gdy chodzi o zastąpienie brakujących artykułów spożywczych zjawiają się nowe na tym polu wynalazki.

Jak pisze „Rundschau” dr. Behr z Pinnow wynalazł sposób na wyrób masła z mieszaniny: mleka, mąki, soli i jaj.

Dla ciekawych podajemy proporcję: 260 gr. masła, 750 gr. mleka, 140 gr. mąki, 20 gr. soli i jedno jajko.

Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

— Jak było do przewidzenia premiera sztuki historycznej Lucjana Rydla „Zygmunt August” (Złote Węzy), która ukaże się w nadchodzącą sobotę 18 b. m., obudziła zupełnie zrozumiałe zainteresowanie.

Sztuka otrzymała nową stylową wystawę i wspaniałe ściśle wedle oryginalnych wzorów kostjumy.

Artyści wraz z reżyserem p. Orlińskim dokładają wszelkich starań, by dzieło znakomitego autora wypadło okazale.

— W niedzielę, o 3 po pół. ukaże się od dłuższego czasu niegrany, a cieszący się stałym uznaniem dramat z epoki 1863 r. „Leśne liście z drzewa”, wiecz. zaś o 7 i pół „Zygmunt August” po raz drugi.

— „Zygmunt August” zalecamy gorąco naszej młodzieży szkolnej.

Koło Dramatyczne Artystyczne wystąpiło wczoraj w Teatrze Polskim z „Wieczorem Satyr”. Na który złożyły się trzy doskonale jednoaktówki satyryczne. mianowicie „Frania” Bol Gorczyńskiego, „Poranek weselny Anatola” Szmitzera i „Oświadczyły” Czechowa.

Wykonanie „Frani” pozostawiało wiele do życzenia, wyróżnił się jedynie p. Włodzimierski, który pomimo szarzy nieźle z roli swej się wywiązał.

„Poranek weselny Anatola” wypadł nieco, lepiej. Pan Nirnstein złożył dowody talentu aczkolwiek nie wyszkał należyte swych świetnych warunków głosowych. Lepsze momenty miała również pani Goldblumowa.

Apoteozą wieczoru były „Oświadczyły”, w których zarówno panna Kaufmanówna, jak i panowie Horowicz i Wassercug grali wybornie. Pomimo pewnego braku zgrania akcja toczyła się żywo, to też doznała sztuka bardzo ciepłego przyjęcia, a wszystkich trzech wykonawców obdarzyła publiczność długo niemilkającym i zasłużonym poklaskiem.

Austro-Węgry a Portugalja.

MONACHJUM, 14.3. Biuro Wolffa donosi: Według depeszy prywatnej gazety „Münchener Neueste Nachrichten” otrzymanej z Wiednia pod datą 13 marca prawdopodobnie w najbliższym czasie nastąpi zerwanie stosunków dyplomatycznych między Austro-Węgrami a Portugalją.

Odpowiedź Grecji.

BERLIN, 14.3. Poranne wydania dzienników berlińskich zawierają odpowiedź Grecji na żądania czwórporozumienia, którą przytaczamy w do słownym brzmieniu:

Rząd grecki nie dopuści w żadnym razie, by koleje macedońskie miały służyć wyłącznie celom czwórporozumienia; dowódstwo greckie nie uważa za stosowane, by wojska greckie, stojące pod Floriną i Kawalla, miały być zastąpione innymi, a ewentualna próba obsadzenia obu wylotów kanału Koryneckiego wojskami czwórporozumienia zmusiłaby rząd grecki do zarządzenia środków przeciwdziałających, które w znacznej mierze wpłynęłyby na wzajemny stosunek Grecji do czwórporozumienia. Z drugiej strony rząd grecki musiałby wdrożyć odnośne środki również i w tym wypadku, gdyby dowódstwo wojsk czwórporozumienia zechciało urządzić stacje telegrafu iskrowego u obu wylotów kanału Koryneckiego.

Bissolati za rządem.

BERLIN, 14.3. „Corriere della Sera” donosi z Rzymu: Na ostatnich zebraniach socjalistów umiarkowanych oświadczył Bissolati stanowczo, że jakkolwiek partii swej zostawia zupełną swobodę działania, jednakże sam, ze względu na obecny stan rzeczy, nie będzie głosował przeciwko rządowi.

Następca Gallieni'ego.

BERLIN, 14.3. „Secolo” donosi z Paryża: Francuski minister wojny, Gallieni, zaniemógł wskutek cierpienia pęcherza. Generała Lyautey, gubernatora Marokka, który przebywa obecnie w Paryżu, proszono, ażeby wstrzymał się z wyjazdem. Przypuszczają powszechnie, że Lyautey obejmuje stanowisko Gallieni'ego.

Serbowie w Salonikach.

ATENY, 14.3. Pierwszy oddział zreorganizowanej armii serbskiej wyruszył z Korfu do Salonik. Wojska serbskie wylądowały w miejscowości Galanti (na wschód od Salonik). Serbowie mają służyć jako strzelcy. Do ich rozporządzenia zostanie oddana lekka górską artylerja. Ostateczne jednak wystąpienie wojska serbskiego zostaje odłożone do końca następnego miesiąca. Armja serbska wynosi 50,000 ludzi.

Rodzianko u cesarza.

BERLIN, 14.3. „Birzewyja Wiedomosti” przypisują duże znaczenie odwiedzinom Rodzianki u cesarza. Oczekiwać należy daleko idących zmian w Radzie Ministrów. Stanowisko prawicowców należy uważać za zachwiane.

Knowania biurokratów rosyjskich.

SZTOKHOLM, 14.3. „Lokalanzeiger” pisze;

Gdy wyszło na jaw, że większość Dumy odrzuci budżet a rząd zostanie zupełnie izolowany, natenczas koła prawicowe wszczęły hałaśliwą propagandę za pośpiesznym rozpuszczeniem Dumy. W prywatnym mieszkaniu Szczegłowitowa odbyła się narada posłów prawicowych i członków rady państwa, celem opracowania planu kampanji przeciw Dumie.

Wzięli w niej udział nawet oficjalnie przedstawiciele rządu, jak minister spraw wewnętrznych Chwostow, Maklakow, Ruchłow, oraz osobisty przyjaciel prezesa ministrów Stuermera.

Postanowiono zainscenizować w Piotrogradzie olbrzymią monarchistyczną demonstrację chłopską.

Do Piotrogradu w tym celu będą sprowadzone setki tysięcy chłopów, którzy imponującym masowym pochodem mają zmanifestować swe wiernopoddane uczucia „batiuszki caria”, oraz zaprotestować przeciw istnieniu ciał prawodawczych. Jest to poniekąd przygotowaniem do zamachu stanu.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielką Kwatera Główna, 14 marca.

Wschodnia widownia wojny.

Niema nic nowego.

Bałkańska widownia wojny.

Niema nic nowego.

Zachodnia widownia wojny.

Naogół sytuacja nie uległa zmianie. Mała potyczka pod Wietje, na północnym-wschodzie od Ypres, zakończyła się odrzuceniem angiolków.

Porucznik Immelmann zestrzelił dwa angielskie latawce, na wschodzie od Arras i na zachodzie od Baupaum. Lotnicy ponieśli śmierć. Porucznik Boelcke stracił dwa latawce nieprzyjacielskie za linjami francuskimi, nad twierdzą Marre i pod Malancourt, na północnym zachodzie od Verdun. Ostatni zniszczyła nasza artylerja.

W ten sposób, oficerowie wylądowali z boju dziesiąty i jedenasty latawec nieprzyjacielski. Następnie, po walce w powietrzu zmuszono do wylądowania angielski dwupłatowiec na zachodzie od Cambrai.

Lotników wzięto do niewoli.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Komunikat austriacki.

WIEDEN, (Urzędowo) 14 marca.

Rosyjska widownia wojny.

Nie zaszło nic nowego.

Południowo-wschodnia widownia wojny.

Nie zaszło nic nowego.

Włoska widownia wojny.

Na froncie Isonzo zaczynają rozwinąć się większe walki. Od wczoraj atakują Włosi dużymi siłami; wszędzie ich odparto. Przy przyczółku mostowym Tolmeinu, czynność nieprzyjaciela ograniczała się do bardzo żywego ognia. W odcinku Pławy, rozbiła się próba nieprzyjaciela by zniszczyć nasze przeszkody. Około oszańcowania mostowych Gorycji odparto dwa natarcia na stanowiska na Podgórzu i na szaniec mostowy Lucinoca.

Na północną część plaskowzgorza Doberdo natary kilkakrotnie duże siły włoskie. Pod San Martino Szogedyński pułk piechoty nr. 46, odpartł krwawo siedm szturmów.

Zastępca szefa sztabu generalnego

Ho e f e r,

marszałek polny porucznik.

Dr. F. Arnstein

określa obrot

w Otwecku. 5416 2

Cel ofensywy kaukaskie. HAGA, 14.8. Nowo-Jorski "Times" twierdzi, iż celem rosyjskiej ofensywy kaukaskiej jest położony naprzeciwko Cypru port Aleksandretta. Przez zajęcie portu tego spełnią się marzenia rosyjskie posiadania portu na morzu Śródziemnym, a jednocześnie przerwana zostanie łączność między wschodnią a zachodnią częścią państwa osmańskiego.

Sensacyjne aresztowanie w Piotrogradzie. SZTOKHOLM, 14.8. Ogromne wrażenie wywołało aresztowanie prokuratora Rzewskiego, urzędowego korespondenta pism, który miał dostęp do najwyższej postawionych osobistości. W Dumie żądano uzasadnienia tego aresztowania. Szczegółowe wyjaśnienia nie są przepuszczane przez cenzurę. "Riecz" poświęca temu wypadkowi artykuł wstępny i opowiada, że wysokopostawiona osobistość (Stuermer) przesłuchiwała Rzewskiego w przeciągu 2 godzin. Rzewski był prawą ręką Suchomlinowa.

Dróżyna w Rosji. PIOTROGRAD. Mieszkańcy w "Now. Wr." zestawia ceny obecne z cenami z grudnia 1913 r. Pszenica zdrożała o 62 proc., mąka żytnia o 81 proc., gryka, główny produkt spożywczy Rosji, o 123 proc., mięso o 37, masło o 95, sól o 143, cukier o 56. Mieszkańcy stwierdzają, że na wzrost cen złożył się brak rąk roboczych i środków przewozowych. Ostrzegają przed złudzeniem, że w czasie wojny można pobudować nowe koleje, bo oprócz miliardów potrzebni są robotnicy. Budowy tego rodzaju trwają lata, a wojna w widoczny sposób chyli się ku końcowi.

Obrady w Dumie nad cenzurą. PIOTROGRAD, 12.8 (WAT). Przez Sztokholm. W dniu wczorajszym toczyły się w Dumie bardzo ożywione rozprawy w kwestji cenzury piśm codziennych oraz wysokich kar, nakładanych na redaktorów Szlagarów występował z ostrą krytyką; odpowiadał mu przedstawiciel rządu, dowodząc, że utrzymanie cenzury w normie dzisiejszej jest bezwzględnie konieczne dla dobra państwa.

Nowe pobory rosyjskie. SZTOKHOLM. Rosja zaczęła już brać do wojska rekrutów z pośród plemion, które dotąd nie służyły w wojsku: Kirgizów, kaimuków i koreańczyków z obwodu Amurskiego.

Powołanie pod broń studentów. PIOTROGRAD. "Rus. Wied." donoszą, iż w połowie marca zostaną powołani pod broń studenci uniwersytetów rosyjskich. Na razie powołaniem ma być tylko rocznik 1895. Następnie roczniki powołane zostaną w kwietniu.

Nowy kalendarz bułgarski. SOFJA, 12.8. Rząd wniósł na Sejmiku projekt wprowadzenia z d. 1 kwietnia 1916 r. kalendarza gregoriańskiego. Wszystkie terminy umów mają być przesunięte o 13 dni. Prawosławne święta kościelne będą w tym roku obchodzone pod tą samą datą, co święta katolickie. Z powodu, że partje opozycyjne zapatrują się na projekt przychylnie ma on więc powodzenie zapewnione.

Żydzi Grecy w wojsku. BERLIN "Vossische Ztg.", która w sprawach żydowskich jest zawsze na równi z "Berliner Tageblattem", najlepiej poinformowana, donosi z Aten, że Żydzi, zamieszkujący w Nowej Grecji otrzymali równouprawnienie i będą odąd zaciągani do spełniania obowiązków wojskowych.

Wojna z Portugalją. BEIRA, 11.3. (Portugalska Afryka Wschodnia). Agencja Reutersa donosi: Niemiec poddani zostali tutaj internowani. Niemieckie okręty i statki zostały skonfiskowane.

Nowy nosel rosyjski w Japoni. PIOTROGRAD, 14.3. Poستم rosyjskim w Japonii mianowano dotychczasowego posta ro-

syjskiego w Chinach, Krupienskiego, który dawniej pracował przy poselstwach rosyjskich w Berlinie i Wiedniu.

Obwieszczenie.

Pan szef zarządu przy Generał-Gubernatorstwie w Warszawie powierzył wyrabianie pejsachowej wódki podług rytuału żydowskiego panu Edwardowi Berson w Warszawie. Sprzedaż pejsachowej wódki podlega przepisom wykonawczym do regulaminu wód czarnych z dnia 10. października 1915 r.

Na mocy § 9 przepisów wykonawczych udziela następującym osobom pozwolenie na handel detaliczny wódką pejsachową:

- I. Tylko do handlu detalicznego wódką pejsachową w pełnych butelkach, — a więc nie do wyszynku, — dopuszczone osoby:
A. Miasto Łódź.
1) Szykier E., handel win. Nowomiejska № 13,
2) Gutter Salomon, handlarz win, Nowomiejska № 2,
3) Bornstein Majer Gendel, handlarz win, Nowomiejska 34,
4) Feliks Glücksmann, Moses, handel win i spirytualii, Piotrkowska 20,
5) Bulwa W., handel spirytualii, ulica Główna № 47,
6) Leiserowicz Aron, handlarz win, Konstantynowska № 24.

- B. Powiat ziemski.
1) Brzeziny: Seide Blume, handlarzka,
2) Tomaszów: Sternfeld Peretz kupiec
II. Tylko do wyszynku pejsachową wódką, a więc nie do handlu detalicznego w pełnych butelkach — dopuszczone osoby:
Miasto Łódź.
1) Krel Michał, restauracja, Stary Rynek № 7,

2) Rubinstein Chana & Feiga, Sprzedaż win i wódek, Potudniowa № 32
Dopiero po wykupieniu przez osoby dopuszczone świadectwa zezwalającego handel detaliczny i wyszynk rozpoczęty być może.
Wykupowanie świadectw dokonywa się z Prezydjum Policji, Spacerowa № 4, parter, pokój № 71, codziennie od godziny 9 do 12-rano. Za pozwolenie na miejscach sprzedaży musi być uiszczona opłata w wysokości 50 marek, a za takowe na miejscach wyszynku — w wysokości 100 marek.

Pozwolenie musi być opłacone w złości.

Przy zmianie osoby uprawnionej opłata musi być ponownie wniesiona.

Wódka pejsachowa może być tylko w czasie pomiędzy 20-m marca a 31-m maja 1916 włączanie przez osoby upoważnione sprzedawana. Po tym terminie pozostałość muszą być zameldowane w Prezydjum Policji; takowe tymczasowo uważane będą jako zasekwestrowane i niemi w żaden sposób rozporządzać nie wolno.

Każdy do handlu detalicznego lub do wyszynku wódki pejsachowej dopuszczony handlarz winien zanotowywać w książce skladowej, otrzymanej w Prezydjum Policji, swój zapas, jak również przychód i rozchód wódki pejsachowej.

Wykroczenia przeciw niniejszym przepisom będą na zasadzie §§ 10—14 regulaminu wódczanego karane.

Łódź, dnia 8 marca 1916.
Cesarsko Niemiecki Prezydent Policji v. Oppen.

Kurs rubla.

Łódź, 15 marca, 1916 r.

Na giełdzie berlińskiej płacono wczoraj za 100 rb. Mk. 174.50 (co odpowiada rb. 57.30 za 100 marek).

TEATR POLSKI Cegielniana 63.

W sobotę, 18 i w niedzielę, 19 marca 1916 r., O g. 7 i pół wiecz.
Po raz 1-szy NOWOŚĆ! ZYGMUNT AUGUST (Złote wiezy) sztuka historyczna w 5 aktach, Lucjana Rydla.

W niedzielę, 19 marca 1916 r. O 3 po poł. po cenach popularnych.
Leci liście z drzewa (Rok 1863) dramat narodowy w 5 aktach, przez Józefa Wiśniowskiego.

Bilety wcześniej do nabycia w Cukierni W-go Gostomskiego, w dniu zaś widowisk w kasie teatru

Poszukuje się:

10,000 Robotników i Robotnic

(fachowców i niewykwalifikowanych) do przemysłu żelaznego i węglowego jak również do gospodarstwa wiejskiego.

Podróż darmo z miejsca zamieszkania aż na miejsce pracy. Wysoka płaca i dobre warunki pracy.

Zgłoszenia codziennie przyjmują Centrale Robotnicze:

- 1) W Pabjanicach, ul. św. Rocha 23
2) W Zgierz, Nowy Rynek. — —
3) W Łasku, w gmachu magistratu
4) W Zduńskiej Woli, ul. Łaska 287
5) W Ozorkowie, (na powiat Łęczycki) Rynek dom Lerke.

KONCERT Towarzystwa „HAZOMIR”

Na cel Łódzkiego Stowarzyszenia Pracowników Handlowych Żydów p. n. „Wzajemna Pomoc” w środę 15-go marca 1916 r. w Sali Koncertowej, Dzielna 18

„REQUIEM” MOZARTA

w wykonaniu chóru Towarzystwa, solistów i Łódzkiej Symfonicznej Orkiestry. Kierownictwo: p. S. Silbertz przy harmonium dyr. A. Turner. Początek o godzinie 8 i pół wiecz. Podczas wykonania, wejścia do sali są zamknięte. Bilety od 45 kop do 2.25. Łoże 6—8 rub. są do nabycia w księgarni p. Straucha przy ulicy Dzielnej № 16, a w dzień koncertu od godz. 6-jej po południu przy kasie Sali Koncertowej. 5409 4-1

Słynna ze swych wyrobów

Cukiernia I. GANCA w Łodzi (Piotrkowska 60)

poleca na nadchodzące PURY (ostatki) Torty po cenach przystępnych. Mając na celu sumienne wykonanie z'ecen Sz. Klienteli uprasza się o łaskawe wcześniejsze zamówienia.

Obstalunki przyjmuje również Kawiarnia „Bristol” Zawadzka 11.

MASKO Peleryny męskie

smietankowe, wyborowe, tanio, Piotrkowska № 145 m. 34, prawa oficyna 2-gie wejście 2 piętro. 40 2-1
piękne, zastępujące paltą, niebywale tanio, Piotrkowska № 145 m. 34.

Szynkarz kowal

potrzebny zaraz w Przygoniu. Szosa Pabjanicko-Łaska. Władomłość u właściciela. 5423-6

Potrzebny zaraz zdolny Szweisser Zakątna 80, Neumark do 9 ej rano. 39.3.1

Wielki wybór

resztek na kostjmy biużki i suknie z fabryki Akc. Tow. M. Silberstajna oraz innych. Również białe towary, gotowa bielizna, hafty karliskie i szwajcarskie, firanki, story, chustki wełniane, policochy i t. d. najtaniej nabyć można, ulica Andrzeja 44, front, parter. 5441—10—1

Lekarz - Dentysta S. GOLDMAN długoletnia asyentka szkoły dentystycznej i kliniki d-r-a Zadziewicza. Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł. i od 3 po południu do 7 wieczór. 19 NILSZA 19.

Pierwszorzęd. akademicka Szkoła kroju i szycia Józefiny,

oraz magazyn sukien; nagrodzona medalami: ZŁOTYMI SREBRNYMI oraz listem pochwalnym z awia damie, iż rozpoczęły się kursy 6 tygodniowe, 3-miesięczne i półroczne po cenach niższych; pod kierunkiem właścicielki Mistrzynie Cechowej Zapisy codziennie. Wydaje patenty cechowe. Nawrot № 7.

Kutynowana nauczycielka

przyspasabia przedko i celując do niższych klas Wyuczta analitabotów w krótkim czasie języka polskiego niemieckiego i rachunków. CENY NIZKIE. Benedykta 14, m. 28. 5235-

Lekarz Dentysta S. GORDIN

Konstantynowska 18. Leczenie plombowanie i usuwanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne z podniebieniem i bez na złości i kauczuku rzym. codz od 10—11—3—8

Łazienka i wanny

Widzewska 16 czynne w czwartki, piątki, soboty i niedziele. 46-6-1

Tylko w funtowych paczkach pakowanego MIODU SŁUCZNEGO firmy (dawniej „Ekonomia”) Malczar, Szwarz i Wodawski, Północna 10. Zadzajcie wszędzie!

Ogłoszenia drobne

A.A.A. Maszyny do szycia Brzezińska 10, Placok. 5415—10
A. Meble bardzo tanio wyprzedam z trzech pokoi. Główna 11 m. 16 w oficynie. 55—2

Do sprzedania z powodu wyjazdu reszta mebli byle zaraz. Promenada № 9 m. 7 5410—7

Do pracowni sukien „Emden”. Zachodnia 33. potrzebne zdolna panny, również uczennice. 53—1

Rawiec damsk z powodu kryzysu szyje elegancko kostjomy od mk 10, paltą od mk. 8, suknie od mk. 2 Pracownia E. Rudzkiej. Piotrkowska № 17, parter. Nowe żurnale nadeszły. 5450—2

orepetytor do 2 chłopców potrzebny zaraz - przedmioty: algebra, geometria, fizyka, chemia; kurs 5-tej klasy Szkoły Handlowej. Radwańska № 6 m. 17, 7-9 wieczorem 50—1

Ludwik Tambowski, Brzezińska 56, przyjmuje roboty, szylдове pokojowe, tapicerskie, pozłotnicze i religijne wykonywa artystycznie po cenach nader przystępnych i prosi o nadesłanie jakiejkolwiek roboty

Maszynę do pisania tanio sprzedam Piotrkowska № 209 m. 11

Mydło dobre do prania i mycia twarzy tanio. Piotrkowska 145 m. 34 25—3

potrzebny do wykonania (apretury) majster na chustki, welury i różne towary wełniane. Adresy skłacać w Ann. K. Ł. pod „Płoty”

potrzebny zaraz szwajcar. Kaucy 150 rubli. Oferty „Szwajcar” Administracja Kuriera

potrzebna zdolna modystka. Zielna № 33 30—3

potrzebna inteligentna panna — wyreka w gospodarstwie. Wiadomość: Skwerowa 6 m. 8. 31-3-1

potrzebna osoba do prania ul. Cegielniana № 61.

potrzebne na składy towarów 17x8 metrow. od 1 kwietnia do wynajęcia. Nawrot 23, tamże 3 pokoje i kuchnia z wygodami 5443-3

klep kolonialno-ga. anteryny do sprzedania lub też urządzenie osobno i tówar osobno. Oria № 12. 5436—3

zaginął kwit № 11998 z Banku Handlowego, Mani Weintrauh, na sumę rb 500. Zastrzeżenie zrobione. 29—3

aginat paszport niemiecki wydany w Grabowie na imię Janiny Ja worskiej. 49—1

aginata legitymacja chlebowa na 1881 wydana na imię Wiktorja Kozak. 47—1

aginat biały pudełek na Dzielnej. Znalazca zechce za wynagrodzeniem odnieść na Dzielnej 28 pierwsze piętro. 45—1

aginat dowód № 142829 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31. 33-3-1